

6/12/2021

Εμμονές και πραγματικότητα...

Από τους Κώστα Γιαννακό –
Φάνη Γέμτο –
Κώστα Γκούμα*

Στη φιλόξενη ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (3/12/2021) δημοσιεύτηκε επιστολή του συντονιστή της Ν.Ε. ΣΥΡΙΖΑ Λάρισας κ. Β. Ζωγράφου, με την απάντησή του σε σχετικό δημοσίευμά μας για την επίσκεψη του κ. Αθ. Τσίπρα στη Θεσσαλία και τις τοποθετήσεις του για το πρόβλημα διαχείρισης των υδάτων.

Οφείλουμε να πληροφορήσουμε τον συντάκτη της επιστολής ότι δεν αυτοαναγορευόμαστε οτιδήποτε. Κάθε πολίτης σε μια δημοκρατική χώρα έχει δικαίωμα να έχει απόψεις και να τις δημοσιοποιεί.

Την άποψή μας ότι στη Θεσσαλία υπάρχει τεράστιο πρόβλημα διαχείρισης των υδάτων που απειλεί το περιβάλλον και την οικονομική ζωή της περιοχής ίσως να τη θεωρεί εμμονική, εμείς όμως την ονομάζουμε πραγματική.

Μια άποψη που συμμερίζονται και οι μελετητές των Σχεδίων Διαχείρισης Υδάτων (ΣΔΥ), που τόσο επικαλείται, αλλιώς και η πλειοψηφία όσων δεν έχουν κομματικές παρτίδες.

Το πρόβλημα είναι ότι το πολιτικό προσωπικό της χώρας δεν αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα του θέματος και αρνείται να το αντιμετωπίσει. Στα προηγούμενα πολλά χρόνια κάποιοι που «παραμύθιαζαν», κατά τον αρχηγό του ΣΥΡΙΖΑ, τους Θεσσαλούς (στα ονόματα των πρώην πρωθυπουργών που αναφέραμε θα προσθέταμε και τους Κ. Λαλιώτη και Γ. Σουφλιά) αποφάσισαν και προχώρησαν τα έργα μεταφοράς υδάτων από το όμορο υδατικό διαμέρισμα της Δυτικής Ελλάδας (από Θεσσαλικές περιοχές).

Η ενίσχυση του υδατικού δυναμικού της Θεσσαλίας με 250.000.000 κ.μ. νερού ήταν το «παραμύθισμα»; Ή τα έργα που προχώρησαν σε μεγάλο ποσοστό;

Μια όμως και του αρέσει να αναφέρεται στα ΣΔΥ ως δούμε τι είναι αυτά. Η Πολιτεία με χρήματα των Ελλήνων φορολογουμένων αναθέτει σε ομάδες επιστημόνων-μελετητών να αναλύσουν την υπάρχουσα κατάσταση των υδάτων και να προτείνουν λύσεις για τον περιορισμό των προβλημάτων (σε εφαρμογή της Οδηγίας 60/2000 της Ε.Ε.).

Ο εκάστοτε Υπουργός ή Κυβέρνηση αποφασίζει με πολιτικά κριτήρια ποιες προτάσεις των μελετητών θα επιλέξει να υλοποιήσει και πώς.

Δεν είναι δουλειά του Υπουργού να ορίζει

να προχωρήσει και η ίδια.

Θα πρέπει επομένως να μας πει ο απολογητής της Κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ (2015-2019) τι έκανε για το υδατικό (έστω και από πλευράς ωρίμανσης των μελετών);

Αναφέρει ο συντάκτης της επιστολής ότι στο έργο του ταμειευτήρα της Συκιάς και της σήραγγας μεταφοράς αντιτίθενται η Ε.Ε., το ΣτΕ και δεν υπάρχουν εθνικά χρήματα για να γίνουν τα έργα.

Είναι γνωστό σε όλους ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο σε ερωτήματα του ΣτΕ απάντησε ότι η μεταφορά υδάτων είναι δικό μας θέμα. Στις δημοκρατίες το έργο που γίνεται αποφασίζεται από την εκλεγμένη Κυβέρνηση και όχι από τους δικαστές του ΣτΕ. Οι δικαστές μπορούν να σταματούν ένα έργο γιατί δεν λήφθηκε υπόψη η ήρροσασία της Μονής του Αγίου Γεωργίου στο Μυρόφυλλο ή ότι δεν υπάρχει μελέτη για το πού και πώς θα παραχθεί η ΥΗ ενέργεια, ή να μην προβλέπεται από το χωροταξικό σχέδιο της Θεσσαλίας.

Το αν θα γίνει όμως ένα έργο ή όχι, είναι απόφαση της Βουλής και της Κυβέρνησης, η οποία έχει (διά των Υπουργείων) την ευθύνη της σύνταξης των απαιτούμενων μελετών και την τήρηση της νομοθεσίας.

Όσο για τα οικονομικά του έργου, μάλλον το επιχείρημα είναι αστείο. Ένας ταμειευτής έτοιμος από το 2001 (Μεσοχώρα αξίας 500.000.000 ευρώ), ένα φράγμα (κατά 65% ολοκληρωμένο) και μία σήραγγα επίσης κατά μεγαλύτερο μέρος κατασκευασμένη με συνολικό κόστος κοντά στο 1 δισ. ευρώ, χρειάζονται άλλα 150-200.000.000 ευρώ για να τελειώσουν.

Θα παράγουν κάθε χρόνο περισσότερα από 60.000.000 ευρώ καθαρής ενέργειας με εγχώρια υλικά (αντί να καίμε εισαγόμενο φυσικό αέριο). Αυτά είναι τα οικονομικά στοιχεία που δεν μπορούμε να καλύψουμε με Εθνικούς πόρους. Αλλά θα βρούμε υποθέτω τόσα χρήματα για να γκρεμίσουμε τα έργα και να αποκαταστήσουμε τη ροή του Αχελώου; Ενδιαφέρουσα άποψη.

Ας δούμε όμως και την επίσκεψη του κ. Τσί

και να απελευθερωθούν οι μελετητές και πώς.

Δεν είναι δουλειά του Υπουργού να ορίζει τι σενάρια θα προτείνουν οι μελετητές. Το 2014 εγκρίθηκαν τα πρώτα ΣΔΥ λίγο πριν αναλάβουν τη διακυβέρνηση της χώρας οι ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Θα μας πει ο συντάκτης της επιστολής τι έκανε η τότε Κυβέρνηση για την ωρίμανση των προβλεπόμενων έργων; Ή αυτό καλά είναι να το ξεχάσουμε;

Η αναθεώρηση των ΣΔΥ του 2017 έγινε και πάλι με χρήματα των Ελλήνων φορολογουμένων. Οι μελετητές όμως δεν αφέθηκαν να κάνουν τη δουλειά τους, αλλά τους δόθηκε εντολή εγγράφως από τον κ. Σ. Φάμελλο (μέσω του γ.γ. Υδάτων) να μην περιλάβουν στα σενάρια τη μεταφορά υδάτων από τον Αχελώο.

Πόσο σωστό είναι αυτό, το αφήνουμε στην κρίση των αναγνώστων και των Θεσσαλών. Φαίνεται όμως ότι ο κ. Ζωγράφος πιστεύει ότι αυτή είναι η διαδικασία και θεωρεί ότι ο Υπουργός της νέας Κυβέρνησης πρέπει να κάνει το ίδιο.

Οι μελετητές όμως είχαν και το 2017 την αλήθεια για το ισοζύγιο υδάτων. Γιατί αν δεχτούμε ότι πρέπει να συνεχίσουμε να ποτίζουμε τα ίδια στρέμματα, όπως προβάλλουν όλοι οι πολιτικοί μας (το πολιτικό κόστος να προτείνουν μείωση είναι δυσβάσταχτο) και να διατηρήσουμε την οικονομία μας σε καλό επίπεδο, τότε τα μεγέθη δεν βγαίνουν.

Οι μελετητές του 2017 πρότειναν απροσδιόριστους λιμνοδεξαμενές (τις παλιές μπάρες που κοροϊδευάμε) και αποκατάσταση των υπόγειων υδροφορέων στα 60 χρόνια. Αν δεν έχει μπει θαλασσινό νερό έως τότε. Και φυσικά με την κλιματική αλλαγή τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα.

Σε αυτό συμφωνεί ο κ. Ζωγράφος; Ας το πει στους αγρότες και ας αναλάβει το πολιτικό κόστος. Οι μελετητές πρότειναν εξοικονόμηση νερού και στα δύο ΣΔΥ. Έγινε κάποια συστηματική προσπάθεια από το 1915;

Ενδιαφέρον έχει η άποψη του κ. Ζωγράφου (αλλά και των πολιτικών μας) ότι αρκεί να καταρτιστεί από την εκάστοτε Κυβέρνηση ένας κατάλογος με έργα και αυτό σημαίνει πρόγραμμα.

Πραγματικά τα ΣΔΥ τόσο του 2014 όσο και του 2017 αναφέρουν μια σειρά από φράγματα στη λεκάνη του Πηνειού.

Κατά τη γνώμη του δεν είναι δουλειά της Κεντρικής Κυβέρνησης (που διαθέτει και τους οικονομικούς πόρους) να ωριμάσει τα έργα και να τα κατασκευάσει;

Αλλά και η Περιφέρεια, που και αυτή στέλνει καταλόγους με έργα στην Κεντρική Κυβέρνηση και περιμένει να τα υλοποιήσει, έχει σε μεγάλο ποσοστό δίκιο (αφού μόνο η Κυβέρνηση έχει την αρμοδιότητα για τα μεγάλα προϋπολογισμού έργα), παρόλο που κατά τη γνώμη μας κάποια μελέτη θα μπορούσε

και να αποκαταστήσουμε τη ροή του Αχελώου; Ενδιαφέρουσα άποψη.

Ας δούμε όμως και την επίσκεψη του κ. Τσίπρα. Κατά τη γνώμη μας έδειξε μια περιορισμένη έως ατελή γνώση του θέματος της διαχείρισης των υδάτων της Θεσσαλίας, καθώς περιορίσε το θέμα μόνο σε κάποια έργα ταμείωσης και δεν αναφέρθηκε στα κρίσιμα περιβαλλοντικά θέματα που είναι η διακοπή ροής του Πηνειού το καλοκαίρι (με καταστροφή του οικοσυστήματος) και στην άθλια κατάσταση των υπόγειων υδροφορέων. Αυτό προβάλλουμε και περιμέναμε μια απάντηση. Προβάλλουμε επίσης σε πολλά δημοσιεύματα την ασυνέπεια του σημερινού Πρωθυπουργού που ενώ προεκλογικά (αλλά και στα δύο πρώτα χρόνια της διακυβέρνησης) υπόσχονταν συνέχιση των έργων και ήπια μεταφορά υδάτων από τον Αχελώο, τον τρίτο χρόνο ανακάλυψε συνταγματικά (!!) και τεχνικά (!!) προβλήματα. Μια θεαματική ανατροπή.

Σε ό,τι αφορά την αιχμή του κ. Ζωγράφου για ευθύνες στην ανεξέλεγκτη χρήση νερού με υπεραντλήσεις από «χιλιάδες παράνομες γεωτρήσεις», θα υπενθυμίσουμε ότι οι «νομιμοποιήσεις» γεωτρήσεων έγιναν από εκλεγμένους Νομάρχες και Ν.Σ., συχνά με αντίθετες εισηγήσεις και υποδείξεις υπηρεσιακών παραγόντων (Σημείωση: Αν ανατρέξουν, όσοι ενδιαφέρονται, στα δημοσιεύματα εκείνης της εποχής ίσως τότε θα ήταν πιο συγκρατημένοι στην κριτική προς τους ... «συντηρητικούς ιθύνοντες»).

Όσοι ασχολούμαστε με το υδατικό, θα εξακολουθούμε να υποστηρίζουμε την επίλυση του υδατικού προβλήματος, τόσο με τη μείωση της ζήτησης (εξοικονόμηση νερού στη μεταφορά, διανομή και εφαρμογή στο χωράφι), όσο και με την αύξηση της προσφοράς (κατασκευή ταμιευτήρων περιφερειακά της Θεσσαλίας και μεταφορά ποσοτήτων νερού από τον Αχελώο). Κάθε έργο είναι ευπρόσδεκτο και συμβάλλει στη διατήρηση του πρωτογενούς τομέα, προσφέρει δυνατότητες μεγαλύτερης ανάπτυξης και εξασφάλισης του εισοδήματος των αγροτών, εξασφαλίζει τη διατροφή του πληθυσμού, αλλά παράλληλα μειώνει και τους κινδύνους ερημοποίησης της Θεσσαλίας.

Όσο και εάν ενοχλούμε ορισμένους, θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε και με τα επιχειρήματά μας προκειμένου να πείσουμε τους Θεσσαλούς για την ορθότητα των απόψεών μας και την αναγκαιότητα να πάρουν την υπόθεση στα χέρια τους.

***Γιαννακός Κώστας, γεωπόνος, πρόεδρος
Γεωπονικού Συλλόγου Λάρισας,
*Γέμτος Φάνης, ομότιμος καθηγητής
Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
*Γκούμας Κώστας,
πρώην πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ/ΚΕ.**